

Nr 248.

Av herr **Dalberg**, i anledning av *Kungl. Maj:ts förslag till motorfordonsförordning*.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 121 har i förslag till ny motorfordonsförordning föreslagits, att § 23 skall erhålla samma lydelse som nu gällande. De skäl som anförts synas dock vara mindre bärande. Departementschefen påvisar, att domstolarna dömt mera strängt än vad lagen avsett, men tror att om ändring härutinnan kommer att ske, torde olägenheterna försvinna. Att få en sådan ändring utan att formulera om paragrafen måste dock höra till det otroliga, ty domarna vilja nog aldrig erkänna, att de dömt orätt, och ändra sig utan att lagen förtydligas till sådan mening, som departementschefen vill ha den till. Som det nu är, kan allmänheten ej förstå, hur det kan finnas en så sträng lag, att en person bötar flera hundra kronor därför, att han tager emot en krona eller annat mindre belopp till bensin och olja vid skjuts för en grannes räkning, såsom vid brådskande fall att anskaffa doktor o. d.

Om de, som hava yrkesmässig trafik, alltid kunde tillfredsställa behovet, vore ingenting att säga. Men nu är det så på landet i en by eller socken, att det finnes blott någon eller några, som idka yrkesmässig trafik, och detta räcker på vardagarna. Men på söndagar vid bröllop, begravningar och större möten måste privatbilar anlitas, emedan yrkestrafikbilarna ej räcka till. Det har då lämnats en liten ersättning till olja och bensin. Men nu är det konstaterat genom såväl underrätts som hovrätts utslag, att detta är brottsligt. Hädanefter torde det därför bliva, om paragrafen ej ändras, omöjligt att, då trafikbilarna ej räcka till, kunna anlita privata bilar, då dess ägare ej ens vågar ta betalning för de direkta utgifter, som äro förenade med resan.

Att de organisationer, som företräda de yrkesmässiga trafikutövarna, äro nöjda med paragrafens nuvarande lydelse är naturligt, men en annan sak är om man har rätt taga hänsyn endast till dem, då de på landet omöjligt kunna vid alla tillfällen tillfredsställa allmänhetens berättigade krav. Yttrandet att den föreslagna ändringen skulle bli ruinerande för trafikbilägarna är obefogat, då man sett med vilken iver dessa anmält alla förmenta överträdelser och den obarmhärtiga stränghet som varit vid straffets utdömande. Detta har medfört, att många som i egentlig mening ej kunnat för sitt yrke utöva allmän trafik sökt och erhållit rättigheter. Därigenom ha olägenheterna på landet vid större efterfrågan ej varit så stora, som de bliva hädanefter, om lagen ej ändras, enär enligt upplysningar det nya lagförslaget avser, att endast de, som kunna stå till tjänst när som helst, kunna få tillstånd. Att då ha så många rena yrkes-

utöfvare, att de förslå till det större behov som finnes på söndagarna, måste vara ruinerande för alla.

Då trafikbilägarna efterträtt gästgivarna har allmänheten rättighet att få samma frihet som förut. Fastän det under gästgiveriernas tid ej var förbjudet att skjutsa, förekom ej intrång i gästgiveriernas rätt av dem, som hade hästar, men vid kalas, större möten o. d. fick man anlita grannar. Sådan rätt har allmänheten att fordra även beträffande bilar. Och nu lika som förut befogenhet att ge en liten ersättning.

Det mest orätta med nuvarande paragrafs lydelse är, att den tolkas så att med yrkesmässig trafik menas all betalning till vilket belopp som helst och under vilka omständigheter det vara må, fastän lagens mening enligt sakkunnigas och departementschefens yttranden varit annan. Då länsstyrelsens i Göteborgs och Bohus län i sitt yttrande »Tillhandahåller någon yrkesmässigt allmänheten automobil mot ersättning» fått fram lagens rätta mening om det yrkesmässiga och ej betalningen som det huvudsakliga, har därmed en klar och rätt definition åstadkommits, vadan jag anser denna formulering bör av riksdagen antagas.

Om detta ej kan bifallas, anser jag, att de sakkunnigas förslag är mycket bättre än nuvarande lydelse av paragrafen, detta så mycket mera, som det övervägande antalet av de hörda myndigheterna biträtt detsamma. Blir förvärvssyftet huvudsak i paragrafen, har en bilägare rättighet att vid tillhandahållandet beräkna självkostnadspris. Därmed kan ej uppstå fara för konkurrens med trafikbilar utan förekomma endast vid väntjänster. Det torde då ej dröja så länge förr än det blir fastslaget som regel när förvärvssyfte uppstår, och då veta privata bilägare vad de hava att rätta sig efter.

På grund härav får jag hemställa, att riksdagen ville besluta

att vid behandling av det förslag till motorfordonsförordning, som innefattas i Kungl. Maj:ts proposition nr 121 paragraf 23, antaga den lydelse, som länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län i sitt yttrande föreslagit, men, om detta ej kan antagas, den formulering, som föreslagits av de sakkunniga i deras förslag till motorfordonsförordning.

Stockholm den 1 mars 1930.

Erik Dalberg.